

Näringsdepartementet

n.registrator@regeringskansliet.se
n.nationellplan@regeringskansliet.se

Remissvar till förslag till nationell plan för transportsystemet 2018-2029, Trafikverket.

Kiruna kommun anser att förslag till nationell plan för transportsystemet inte anger tillräckliga åtgärder för att tillgodose alla de sex prioriterade samhällsutmaningarna som regeringen pekat ut, och som beskrivs i den nationella planen. Ytterligare åtgärder för att förbättra förutsättningar för näringslivet, förstärka sysselsättningen i hela landet samt skapa ett inkluderande samhälle behövs.

Sammanfattning

För att säkerställa ett inkluderande och jämställt samhälle, med förbättrade förutsättningar för näringslivet och förstärkt sysselsättning i hela landet krävs ytterligare åtgärder för transportsystemet i Norrbotten, främst på E10 och Malmbanan. Både namngivna investeringar och trimnings- och miljöåtgärder tas upp i remissvaret.

Förslaget till nationell plan anger att "betydande brister kommer att kvarstå" för E10, trots åtgärderna som planeras. Då vägen är så pass viktig både för regionen och nationellt behövs en 2+1-väg mellan Töre-Kiruna för att öka säkerheten. I ett första läge behövs 2+1 väg på sträckan Kiruna-Gällivare för säker trafik och sjuktransporter. För säkra resor för oskyddade trafikanter finns det även stort behov av gång- och cykelväg mellan Jukkasjärvi och Kiruna som passerar IRF Rymdcampus. Detta är bl.a. viktigt för universitetsstudenterna som bor i Kiruna och har kurser på IRF. Det behövs även åtgärder längs E10 mellan Kiruna-Riksgränsen för att öka säkerheten. Rastplatser, parkeringar vid besöksmål och säkra överfarter över väg E10 behövs.

Planförslaget anger att "brister i kapacitet och robusthet kommer att kvarstå" för Malmbanan, trots åtgärderna som planeras. Dubbelspår för Malmbanan finns inte med i förslaget. Detta trots Malmbanans vikt för både godstrafiken från Malmfälten och persontrafiken, inklusive den ökande besöksnäringen. Under planperioden behöver dubbelspår på sträckorna Peuravaara-Bergfors samt Kopparåsen-Vassijaure genomföras. Planering pågår för dessa sträckor. Genomförande av dubbelspår för

hela sträckan bör komma igång så snart som möjligt. En ökning av axellasten till 32,5 ton på hela sträckningen för Malmbanan är också mycket viktigt.

Utöver åtgärder på E10 och Malmbanan finns det även behov av ökad standard på E45 mellan Vittangi och Karesuando samt att vägplanen mellan Junosuando och Vittangi genomförs. Ny järnvägsdragning till Kiruna nya centrum finns inte beskriven i planförslaget.

E10

Väg E10 är den enda vägen som går mellan Riksgränsen-Kiruna-Gällivare. På Europavägen går en hög andel godstrafik vilket anges i förslag till nationell plan. Vägen är mycket viktig för godstrafik och allt som inte transporteras på järnväg till och från Malmfälten samt Narvik måste transporteras på vägen.

E10 fungerar som den enda möjliga vägen för persontrafik. Då det inte finns någon annan väg att välja för resor mellan dessa områden blir vägen mycket sårbar. I förslaget beskrivs ett inkluderande samhälle med fungerande infrastruktur för människor i hela Sverige och med olika förutsättningar. Det står vidare att sjukresor och akuta transporter är beroende av säker framkomlighet.

I Kiruna kommun bor drygt 23 000 personer. Förutom den närsjukvård som finns i Kiruna så är kirunaborna hänvisade till sjukvård i Gällivare och ibland Sunderby sjukhus. Förlossning finns inte i Kiruna utan bara i Gällivare. En olycka, där vägen spärras av, hindrar sjukresor med både bil och ambulans. Helikopterresor är beroende av väder för att kunna lyfta och landa, och även tåget är beroende av väder. E10 är alltså en mycket viktig väg för ett tillgängligt och inkluderande samhälle och för att transportbehovet i hela landet ska kunna sörjas för.

Väg E10 är en TEN-väg som fungerar för godstrafik, sjukvårdsresor, arbetspendling och som resväg för besöksnäringen. I bilaga 2 anges att "betydande brister kommer att kvarstå" för E10 trots åtgärderna som föreslås i den nationella planen. Trafikverket har lyft att E10 ska byggas om till mötesfri väg som ett långsiktigt mål. Då vägen är så pass viktig både för regionen och nationellt behövs en 2+1-väg mellan Töre-Kiruna för att öka säkerheten. I ett första läge behövs 2+1 väg på sträckan Kiruna-Gällivare för säker trafik och sjuktransporter.

Viltstängsel mellan Kiruna- Svappavaara behöver ses över. Dagens viltstängsel mellan Svappavaara-Mertainen fungerar inte alltid. Älgarna hoppar över stängslet.

E10, ÅVS Kiruna-Mertainen

Det pågår arbete med en åtgärdsvalsstudie för sträckan Kiruna-Mertainen. Det som framkommer av ÅVS:en bör lyftas in i den nationella planen för transportsystemet. Några punkter som lyfts är:

2+1 väg mellan Töre och Kiruna behöver finnas med enligt ovan. I ett första läge är 2+1-väg på sträckan Kiruna-Gällivare mycket viktig.

Gång- och cykelväg mellan Jukkasjärvi och Kiruna bör anläggas. Längs denna sträcka, strax utanför Kiruna, finns även IRF Rymdcampus med studenter från Luleå Tekniska Universitet. Gång- och cykelvägen är viktig ur hållbarhetssynpunkt samt för möjligheten till arbetspendling, skolpendling och säkra resor för oskyddade trafikanter.

ÅVS Trimningsåtgärder E10 Torneträsk

På sträckan Kiruna-Riksgränsen finns det behov av ökad säkerhet. Vägen är mycket viktig för godstransporter, besöksnäringen, arbetspendlingen mellan t.ex. Abisko, Riksgränsen och Kiruna. Kiruna/Lappland pekats ut som ett av de stora destinationsmålen och turismen ökar. Det pågår arbete med en ÅVS för E10 sträckan Abisko-Riksgränsen och åtgärderna som framkommer i denna bör även finnas med i den nationella planen. Några punkter som lyfts är:

Gång- och cykelväg mellan Riksgränsen och Katterjåkk behövs, bl.a. för arbetspendling.

Det finns behov av skoter- och skidtunnel vid Katterjåkk.

Infarten till Katterjåkk behöver byggas om för att öka tillgänglighet och trafiksäkerhet.

Längs E10 behövs attraktiva rastplatser, parkeringsplatser och busshållplatser för besöksnäringen, t.ex. vid vägen till Trollsjön. Det kan stå 80-100 parkerade bilar längs E10 och mindre parkeringsfickor vid starten på leden till Trollsjön och Låktatjåkka.

Det finns behov av en säker övergång för oskyddade trafikanter vid Abisko Turiststation.

Malmbanan

I förslag till nationell plan beskrivs på flertalet ställen vikten av fungerande godstransporter. Det anges att 90 procent av all europeisk järnmalm utvinns i Norrbottens län och att Malmbanan är Sveriges tyngst trafikerade järnväg. Det nämns att det finns norskt intresse för att öka godsmängderna på järnvägen men även att järnvägen är sårbar på grund av sin solitära sträckning. Idag sker omlastning mellan tåg och lastbil i Kiruna. Det finns god kapacitet på omlastningsterminalen där man strävar efter att mer gods ska kunna lastas om från tåg till lastbil. Järnvägens tillgänglighet och hastighet sommartid upplevs som begränsande faktorer.

Malmbanan är även mycket viktig för persontrafiken vilket också beskrivs i förslag till den nationella planen. Turismen ökar och området mellan Abisko och Riksgränsen är mycket viktigt för besöksnäringen med högsäsong året runt. En stor del av turisterna tar sig till området med nattåg. Norrskenturism och midnattsolsturism är unika för denna del av landet, men om inte infrastrukturen är säker kan de norra delarna av Norge och Finland ha stora konkurrensfördelar gentemot Norrbotten. Turismen är även en alternativ näring till industrin som kan skapa sysselsättning för andra grupper och därmed bidra till ett mer jämställt samhälle.

Järnvägstrafiken ställs in när det är för kallt på grund av att en stor del av järnvägssträckningen inte går att ta sig till med buss eller ett nytt tåg om ett tåg skulle

bli stående. Detta försvårar för persontrafiken och gör att E10 blir ännu viktigare, speciellt vintertid.

E10 mellan Björkliden och Riksgränsen stängs av vid dåligt väder och både godstrafiken och persontrafiken blir därmed helt beroende av Malmbanan. Med dubbelspår på Malmbanan kan den tunga trafiken på E10, som är en stor olycksrisk, minska.

Trots att Malmbanan utpekas som mycket viktig anges att ”brister i kapacitet och robusthet kommer att kvarstå” efter att föreslagna åtgärder är genomförda. Dubbelspår för Malmbanan finns inte med i förslaget. Detta trots Malmbanans vikt för både godstrafiken från Malmfälten och persontrafiken, inklusive den ökande besöksnäringen. Endast ett enkelspår gör järnvägen mycket sårbar, och när även väg E10 är sårbar blir transporter för både godstrafiken och persontrafiken lidande. Genomförande av dubbelspår för hela sträckan mellan Luleå och Riksgränsen bör komma igång så snart som möjligt. Dubbelspår på sträckorna Peuravaara-Bergfors samt Kopparåsen-Vassijaure där planering pågår behöver genomföras under planperioden. Det behöver även finns samordning med planerna på dubbelspår på norska sidan mellan Bjørnefjell och Narvik.

Det behövs även en större kapacitet genom en ökning av axellasten till 32,5 ton på hela sträckningen för Malmbanan, även mellan Kiruna och Narvik.

Ökad godstrafik på Malmbanan, minskad godstrafik på E10, goda förutsättningar för besöksnäringen, säkrare resor vintertid, säkrare sjukvårdsresor, säkrare arbetspendling mellan t.ex. Gällivare och Kiruna samt Riksgränsen och Abisko samt skolpendling är några av de positiva effekterna som dubbelspår kan bidra med. Det är långa avstånd mellan städerna och besöksmålen i Norrbotten, vilket gör att trafiken blir beroende av att resorna kan ske snabbt och smidigt.

Vid anläggande av stängsel längs järnvägen behövs tillåtna passager med hänsyn till det rörliga friluftslivets tillgång till naturen söder och väster om Malmbanan.

E45

I planen finns inga åtgärder för E45 norr om Gällivare.

Vägstandarden på E45 mellan Vittangi och Karesuando behöver höjas och få samma standard som E45 mellan Vittangi och Svappavaara.

Genom Karesuando går godstransporter till Norge och Finland. Gång- och cykelväg längs E45 i Karesuando är viktig för att öka säkerheten för oskyddade trafikanter.

395 och förbifarter

Det finns en fastställd vägplan mellan Junosuando och Vittangi (395) som endast delvis är genomförd. I vägplanen finns bl.a. förbifart Vittangi med. Gruvbrytningen i Kaunisvaara är åter aktuell och med den behöver vägplanen aktualiseras. Detta bör finnas med i den nationella transportplanen, alternativt i länstrafikplanen.

Stadsomvandlingen

I förslaget till nationell plan nämns samhällsomvandlingarna som pågår i Malmfälten till följd av gruvbrytningen. I Kirunas nya centrum planeras ett nytt resecentrum med en ny järnvägsdragning. Utredning pågår för detta men den nya järnvägsdragningen saknas trots det i förslag till nationell plan.

Beslut om detta yttrande har fattats av kommunstyrelsens arbetsutskott i Kiruna kommun.

Niklas Sirén (V)
Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande

Peter Niemi
Kommunchef

